

postaji znašel se je kak romar, ki je veselo vstopil v vlak, kojega so krasile slovenske in papeževe zastave. Na ljubljanskem kolodvoru pozdravijo nas močni živio-klici, pridruži se nam mnogo naših bratov, in v veseljem razgovarjanju drdramo mimo kranjskih pokrajin.

Gledamo tudi na naravo. Pa kako prijetno nas je iznenadila! Med tem, ko je bilo v ljubi domovini še vse žolto in suho, ko široke in dolgočasne puščave na Krasu ni konca ne kraja, odpre se, kakor bi trenil, onkraj Nabrežine ob jadranskem morju najlepša spomlad, vsa v cvetu in zelenju. Občudovanja vredna je prekrasna, rodovitna, pa tudi lepo obdelana italijanska zemlja; vsaka njiva obdana je od zelenih oljkinih ali murvinih dreves, ki so večinoma sklenjena z dolgimi vinskimi trtami. Zdi se nam, kakor da bi gledali le eden velikanski vrt. Po polju so raztrošene bele hišice, vasi ne najdeš, pač pa lepa mesta eno za drugim.

Železni voz hiti po srednji Italiji; romarji so že vsi utrujeni, ponehali so pogovori, ponehala pa tudi molitev. Zdaj se tam doli od daleč pokaže od največje cerkve sv. Petra kupola, ki se mogočno proti nebu dviga nad celim mestom, in z nekakim svetim strahom bližamo se svojemu cilju. — Veliko imajo romarji povedati, kedar pridejo iz Brezja, Višarij, Marijnega Celja itd., pa romar iz Rima bi ne mogel kmalo končati, kar je videl in slišal. Zatoraj ti hočem, dragi bralec, opisati le nekoliko naš sprejem pred sv. očetom. Namen in cilj našega romanja je bil pač sosebno ta, počastiti in se pokloniti sv. očetu Leonu XIII. Če bi še toliko znamenitostij videli, toliko svetih krajev obiskali, pa bi ne mogli priti pred najvišjega pastirja, nezadovoljnost bi nas trla, in nekateri bi menda tudi obžaljeval, da se je podal na tako dolgo pot. Vendar, ko smo si pod vodstvom skrbnega č. g. Žitnika ogledali najslavnejše cerkve, najvažnejša poslopja, prostore itd., podamo se v petek dopoldne veselega obraza v Vatikansko palačo; mimogrede ogledamo si v dolgih sobanah prekrasne slike in kipe in stopimo v velikansko dvorano, kjer bi nas sv. oče sprejeli. Kako težko in željno čakamo, vendar zagledati obličje slavnega Leona! Nekak nemir vlada v naših srcih, vedno pogledujemo proti vratom, ki se imajo odpreti.

Zdaj se zasveti srebrni križ, zablščijo se sulice in čelade švicarske garde in sredi med njimi prinesejo sv. očeta štirje oblečeni v rudeče svilnatem damastu. Ko zagledamo bledobeli obraz, zdi se nam, kakor da bi zrli v kako nebeško prikazen. Tu je vsakdo iz dna srca na ves glas klical: živio papež, živio! Po tem gromovitem srčnem pozdravu zadoni veličastno petje italijanskih pevcev, katerih glasovi so se po dvorani tako čarobno razlegali, da smo bili vsi presenečeni. Ko so Dunajski nadškof kardinal Gruša nagovorili sv. očeta in se je prebral odgovor papežev, podelijo nam sv. oče svoj blagoslov. — Zopet zadoni pevski zbor, med tem pa vzdignejo nosilci sivega starčeka in nesejo ga po sobani od enega do drugega. O to so nepozabljivi trenotki! Znance so jim naš mil. knezoškof še posebej predstavljali. Marsikaterega so od veselja solze polile, ko so mu papež roko podali, ga še po glavi pobožali in kaj vprašali. Mnogoteri si je mislil: čeravno sem ubog slovenski kmetič, uboga Slovenka, vendar kolika sreča me je doletela, da zamorem zdaj gledati v obraz in poljubiti roko poglavarju celega krščanskega sveta!

Čeravno je bilo to romanje z velikimi težavami združeno, vendar prijetni in veseli trenotki ostali mu bodo v spominu do groba.

M. Š.

Cerkvene zadeve.

Ljubezen sv. Očeta Leona XIII. do Slovanov.

(V proslavo 50letnice skofovanja priobčil Fr. Muršič.)

„Ti razganjaš krivoverstev zmote,
Ti rešuješ sužnjike okov,
Vsemu svetu Ti deliš dobrote,
Z neba ljudstvom kličeš blagoslov“.

3. Štiristo let zdihovali so naši ločeni bratje na jugu, v Bosni in Hercegovini pod težkim turskim jarmom, a sedaj so rešeni barbarskih okov. Kakor nam je dobro znano, pomogli so k njih osvobojenju največ naši hrabri, štajerski in kranjski, slovenski junaki. Že 15 let je preteklo, vendar še so vsakemu živo v spominu dogodki, ki so se vršili leta 1878 v Bosni in Hercegovini. Vsakateri, ki se je takrat tamkaj bojeval, še se s ponosom spominja vročega boja, truda in težav, ki jih je prenašal; in »dika naša, naš ponos«, prevzvišeni knez in škof Mihael, naš drugi Slomšek, bili so boj »za krst častni in slobodu zlatno« istega leta.

Akoravno pa je bila osvobojena Bosna in Hercegovina pod slavnima vojskovodjema Filipovičem in Jovanovičem, vendar žalostno je bilo stanje naših slovanskih bratov v duševnem in gmotnem oziru. Tu zopet poseže vmes blaga roka Leonova. Vidi krvaveče rane zapuščenih Slovanov, rane, koje jim je vsekala Turška grozovitost. Da bi jih zacelil, vlije va-nje prav po samaritanski olja krščanske ljubezni in usmiljenja, vlije va-nje vina krščanske vere, da bi jih utrdil in ukrepil v boljše življenje. Iskreno želi, da bi se vrnili ti ljudje v zaščitno, varno naročje sv. katoliške cerkve. Radi tega ustanovi že l. 1881. vrhbosansko nadškofijo, s sedežem v Sarajevu in dve drugi škofiji, namreč v Mostaru in Banjaluki. Prvim nadškofom postavil je mnogo zasluženega dr. Stadlerja, ki blagonosno deluje v prosepah katoličanstva. S tem važnim činom postavil je ljubeči Oče temelj katoliškemu življenju v Bosni in Hercegovini. Od tega časa je pričelo katoličanstvo bujno rasti in procvitati in že l. 1885. šteli ste obe deželi nad 200.000 rimskih katoličanov. Ponosno se sme ozirati sv. Oče na obilni plod svojega truda na Balkanu.

Še več slovanskih ovčic je videl dobri pastir, ki niso bile iz njegovega hleva, tudi te bi si rad pridobil za svoje: na Bolgare je mislil! In te bi rad nerazdružno zvezal z Rimom. Zato jim ustanovi l. 1883. nadškofijo v Carigradu in dve škofiji na deželi. V Galiciji živé zjedinjeni Rusi. Pravoslavni so jih hoteli odvrniti od prave cerkve ter za-se pridobiti. Sv. Oče pa je poslal tjakaj očete jezuvite, ki odgojujejo mlado duhovščino v katoliškem duhu.

Leta 1884 ustanovi Čehom verski kolegij v Rimu. Leta 1887. pa je dobila Črna gora po papeževem dogovoru s knezom Nikito katoliškega škofa s sedežem v Baru ter je ob enem dovolil v tej škofiji slovansko službo božjo. Pa tudi v najnovjšem času deli sv. Oče Slovanom obilno dobrot ter izraža svojo iskreno ljubezen. Lani je umrl kardinal Simeoni, vodnik v Propagandi, katera ima nalogo razširjati sv. vero in voditi katoliške misijone. Na njegovo mesto, ki je za sv. Očetom najodličnejše, posadil je Slovana-Poljaka, po imenu Mječislav, kardinal Ledohowski. To je prvi Slovan, ki je dosegel tako visoko cerkveno čast, imenuje se tudi mali ali rudeči papež. Ni-li s tem počastil vse Slovane?

Lani je tudi ustanovil v Rimu stolico staroslovenskega jezika, lani je razveselil slovenski narod o priliki 1. slov. katoliškega shoda s premilim pismicem. V tem pismu izraža Leon svoje veselje, da se je osnoval slovenski katoliški shod ter prosijo vsem zborovalcem božje pomoči in jim milostno podelijo prošeni apostolski blagoslov. Posebno iskreno pa želi sv. Oče v naših dneh,

da bi združil vse pravoslavne Slované pod jedino zvečavnim praporom sv. katoliške cerkve. Zato namerava s posebno okrožnico jih povabiti k spravi in zvezi. — Nedavno se je tudi Djakovski vladika J. J. Strossmayr kaj laskavo izjavil o Leonovi veliki ljubezni do Slovanov, oziroma Hrvatov trdeč, da je papež najboljši zaščitnik katoliških Hrvatov. Radi tega noče potrditi za škofa Zagrebskega takega moža, katerega bi izbrali oholi Madjari iz svoje sredine, dobro vedoč, da tako Hrvati ne bi uživali v marsičem svojih pravic.

Preskromne so mi moči, da bi mogel blagovoljnemu čitatelju podati dostojno sliko vroče ljubavi sv. Očeta do nas tako preziranih in zaničevanih Slovanov. Zato pa sklenem z dičnim pesnikom:

„Kako nam torej ne bi za-nj plamtela
Slovanska srca iskrene ljubavi?
Kako nam ne bi duša koprnela
Po njega srečni zmagi, njega slavi?
Kako gojili ne bi želje vroče:
Bog živi Te, naš mili sveti Oče!“

Kaznovan božji rop.

Nekaj groznega se je na Veliko nedeljo zgodilo v mestu Zadru v Dalmaciji. Bil je neki vojak, ki je malo maral za svojo dušo in je k sv. obhajilu pristopil brez spovedi; in kakor da bi mu to ne bilo dosti, ni povzril svete hostije, ampak jo je vzel iz ust in jo vtaknil v mošnjo ter šel domov. Hudič pa strašno sovraži Boga in ljudi; ker nima drugega dela, kakor človeka pogrezniti v nesrečo, namreč iz ene pregrehe v drugo, zapeljal je tega malovrednega vojaka v novo, strašno hudobijo. Ko so bili namreč o poldne pri kosilu za mizo, vzame vojak sveto hostijo iz mošnje in kakor bi se šalil, reče tovarišem: »Vi jejte svoje, jaz bom pa to«. Ali z Bogom se ne norčuje, pravi sveto pismo; strašna kazen Božja je zadela nesrečnega vojaka: toliko, da je izgovoril one besede, občuti h krati že tudi hude bolečine, da se je zgrudil na tla, kakor bi bila strela va-nj vdarila; malo pozneje je bil že mrtev in je postal koj črn.

Tako pripoveduje Zagrebski »Katolički list« z dne 13. aprila t. l. po Zadarski »Katolički Dalmaciji«. Ta grozni dogodek je s strahom pretresel vsako krščansko dušo v mestu, pa tudi mlačneže in brezverce, kajti kazen Božja je tukaj očitna. Ona naj bo v svarilo vsakemu, ki misli, da je mogoče norce vganjati z Bogom, ki je v najsvetejšem zakramentu pričujoč. A vi starši, skrbite, da bodo vaši otroci bogoboječi; to bo največja sreča za vas in za vaše otroke: »strah Božji je začetek modrosti«, govori sveto pismo.

Gospodarske stvari.

Vodilo, kako se naj pokončava peronospora.

1. Prvikrat se naj škropi pred cvetjem. V ta namen se vzame 1 kilo čistega bakrenega vitrijola in 1½ kilo novega ugašenega čistega apna na 100 litrov vode.

2. Drugokrat se naj škropi v 5. ali 6. tednu po cvetu in sicer z močnejšo tekočino; vzame se namreč na 100 litrov vode 1½ kilo čistega bakrenega vitrijola in 2 kilo čistega apna.

3. Bakren vitrijol se ima drobno stolči in v topli vodi razpustiti.

4. Novo ugašeno apno se naj v vodi raztopi, precedi in vse nesnage očisti.

5. Tako raztopljen bakren vitrijol in apno se potem z določeno vodo pomeša in združi.

6. Ta tekočina bakrenega vitrijola in apna se

mora v posodi večkrat premešati in sicer vselej, preden se deva v kropilnico.

7. Kropiti se ne sme na roso, pred in po dežu, temveč kedar je listje suho; sicer pa se zamore kropiti celi dan, tudi v solnčni vročini.

8. Tekočina se naj kakor megla po listju razprši tako, da bo vse listje okropljeno.

9. Za prvo kropljenje je potrebno na eden oral vinograda blizo 300 litrov te tekočine, za drugo kropljenje 400 litrov in za tretje kropljenje, ako je potrebno, 500 litrov.

10. Kropilnice in druga posoda se mora po vsakem delu skrbno umiti in očistiti.

Hrošč, škodljivec drevov.

Naša dežela je za sadjarstvo pripravna, kakor redko katera druga; zato pa tudi veseli domoljuba, kedar vidi, da se sadjereja pri nas lepo razvija, ali kakor vse na svetu, tako ima tudi sadjereja svoje sovražnike in teh ni malo. Naj ne omenimo vremenskih nezgod, opozorimo dnes le na kebra ali hrošča. Le-ta se kaže najbolj v mesecu maju in se mu pravi zato tudi semtertje majski keber. Naši kmetovalci poznajo ga dobro in kar je huje, čutijo tudi večkrat njegovo delovanje.

Keber pa tudi črv je škodljiv, vendar pa je sreča, da jih ni vsako leto, navadno so keberi v velikem številu vsako četrto leto in istotako tudi njegov črv, t. j. keber, dokler še je v podobi črva pod zemljo. Tarih se nahaja zmerom nekaj — za plugom. Odkod prihaja to, da ni vsako leto veliko kebrov, oziroma črvov? O tem vprašani so si belili učenjaki dolgo glavo, sedaj pa se trdi, da so ti črvi si sami sovražni ter vkonča večji črv manjše. Godi pa se tako, da se leto stari črv loti za leto mlajšega ter ga posune. Vsled tega si zarod v poslednjem letu ne opomore in ostane ga le manjše število.

To je dober migljaj za nas, kako da zatremo, čem največ moremo, tega škodljivca. Tisto leto, ko je kebrov veliko, moramo jih marljivo pobirati ter vkončati. S tem se doseže, da bode manj škode po kebrjih, pa tudi manj črvov. V letih pa, ko je kebrov malo, ne storijo že le toliko škode na drevju in kedar se iz njih črvi naredijo, pridejo v žrelo starejših in se tako vkončajo; nekaj jih pač ostane za drugo leto, ali le-ti bodo potem grob za mlajše črve. Tako se zmanjšuje polagoma število črvov in vsled tega ne bode potem več toliko kebrov in tudi škode ne več toliko škode po njih na drevju.

V novem času pa se delajo tudi poskušnje z neko glivico, ki je neki — kuga kebrov pa tudi črvov. Ime tej glivici je »botrytis tenella« in ona zanese neki nalezljivo bolezen med kebre ter jih tako vkončuje. Skušnja dokazuje, da v kakem kraju kar h krati izginejo keberi in njih črvi in kriva je prikazni neki ona glivica. Te glivice se poslužujejo sedaj učenjaki, da spravijo z njo kugo med kebre in njih črve. Glivica se dene na kuhano meso, ki je namočeno v kakem sladkem rastlinskem soku ter se to potem raztrosi po njivi, kjer je veliko črvov. Črvi se ga lotijo in se tako boleznijo nalezijo, da čez nekaj ur potem poginejo.

Boljše pa se neki obnese še poskus, če se nabere par črvov ter jih položiš v posodo, v kateri je malo vlažne prsti, da se črvi zarijejo va-njo. Sedaj pa se potrosi kalic one glivice na črve ter se pokrije posoda in na krov se dene še nekaj vlažnega mahú. Ko preteče 5 do 6 ur, nalezli so se črvi boleznijo in vzamejo se iz posode ter se dajo v lonce, v katerih je nekaj navadne prsti. Bolni črvi poginejo v 10 ali 12 urah in glivice se razvijejo na njih v večjem številu. Črvi se raznesejo potem na njivo ter se tu in tam pokopljejo